

Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

16. marts

2026

Denne rapport sætter fokus på de lands- og landsdelsdækkende tilbud samt de sikrede afdelinger, og følger udviklingen i kapacitet og belægning på tilbuddene. I rapporten udvælges og beskrives desuden de tilbud, der følges særligt tæt for at sikre den fremadrettede bæredygtighed.

Kapacitet og belægning 2025

Sekretariat for
Nordjysk Socialaftale

Det fælleskommunale sekretariat
i hovedstaden

Fælleskommunalt
Socialsekretariat
Syddanmark

Indhold

1. Konklusion	3
2. Koordinering af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger	4
2.1 Beskrivelse af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger	5
3. Kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende tilbud	7
3.1 Delvist objektive finansierede ydelser	7
3.1.1 Landsdækkende ydelser	7
3.1.2 Landsdelsdækkende undervisningsydelser	8
3.1.3 Øvrige landsdækkende ydelser	9
3.2 Takstfinansierede ydelser	10
4. Kapacitet og belægning på de sikrede afdelinger	12
5. Tilbud udpeget til at blive fulgt af KL's Koordinationsforum	14
5.1 Kofoedsminde (Region Sjælland)	14
5.2 Aalborgskolen (Region Nordjylland)	15
5.3 Synscenter Refsnæs (Region Sjælland)	16
6. Bilag	17
Bilag 1: Oversigt over målgrupper og paragraffer på tilbuddene	17
Bilag 2: Oversigt over kapacitet og belægning	21
Bilag 3: Forventet aktivitet i døvekonsulentordningen 2025-2026	26

1. Konklusion

Nærværende rapport stiller skarpt på de lands- og landsdelsdækkende tilbud, som er helt eller delvist objektivt finansieret¹ og de sikrede afdelinger, som ligeledes er objektivt finansieret. Formålet er at følge og potentielt udpege konkrete tilbud, hvor der er grund til at være bekymret for den fremadrettede bæredygtighed.

Som følge af opgørelserne over kapacitet og belægning for 2025 på de lands- og landsdelsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger vurderes det *ikke*, at der pt. er behov for, at KL's Koordinationsforum følger yderligere tilbud. Det anbefales, at KL's Koordinationsforum fortsat følger Aalborgskolen og Refsnæsskolen tæt. Fortsætter den nuværende udvikling med en tilfredsstillende belægningsprocent på Kofoedsminde det kommende år anbefales det, at Kofoedsminde overgår til en at blive fulgt på niveau med de andre lands- og landsdelsdækkende tilbud.

Med hensyn til de sikrede afdelinger følger KL's Koordinationsforum fortsat behovet for pladser tæt. Koordinationsforum er bl.a. opmærksomme på problematikken ift. behov for kapacitetsudvidelse, kapacitetsudnyttelse, udviklingen i sociale anbringelser mv. Der er nedsat en tværsektoriel arbejdsgruppe til at understøtte dette arbejde.

Lands- og landsdelsdækkende tilbud

Opgørelser over belægningsprocenten på de lands- og landsdelsdækkende tilbud giver ikke umiddelbart anledning til bekymring. Aalborgskolen – børn og unge med døvblindhed (Region Nord) og Synscenter Refsnæs (Region Sjælland) er fortsat relevante tilbud, der er udpeget i nærværende rapport til at blive fulgt ekstra tæt grundet de små målgrupper for tilbuddene. Der henstilles til, at Aalborgskolen og Synscenter Refsnæs følges tæt af de administrative styregrupper i Nordjylland og Sjælland.

De takstfinansierede ydelser på de lands- og landsdelsdækkende tilbud har overordnet set en god belægningsprocent. De takstfinansierede tilbud med en lavere belægningsprocent end 80 fremhæves i tabel 4.

Sikrede afdelinger

De sikrede afdelinger har i de seneste år oplevet stor efterspørgsel på pladser. De almindelige sikrede afdelinger har en belægningsprocent mellem 84% og 98%. På de særligt sikrede afdelinger er der belægningsprocent på henholdsvis 57% og 64%. Det har dog vist sig, at data fra de sikrede afdelinger ikke viser den egentlige belægningsprocent ift. antal pladser, men at enkelte borgere kan optage flere pladser. Derfor kan belægningsprocenten ikke automatisk anvendes til at vurdere kapacitetspresset på de sikrede afdelinger.

Der pågår et arbejde i regi af KL's Koordinationsforum og i samarbejde med Danske Regioner vedr. de sikrede afdelinger, mens der ligeledes blev truffet beslutning om åbning af yderligere pladser med

¹ Af de lands- og landsdelsdækkende tilbud ydes der typisk 10% delvis objektiv finansiering. Det er kun de tre øvrige landsdelsdækkende tilbud som er fuldt objektivt finansieret: Kofoedsminde's sikrede pladser, CFD's døvekonsulentordning og IBOS' rådgivningsydelse vedr. voksne med synsnedsættelser.

ikrafttræden i 2025. KL's Koordinationsforum følger fortsat behovet for pladser på de sikrede institutioner. Der kan konstateres en udvikling i målgruppen på de sikrede institutioner – de unge har komplekse udfordringer, der kan betyde, at de kan udfylde mere end én plads på en sikret institution.

Tilbud som følges af Koordinationsforum

Aalborgskolen (Region Nordjylland) – Landsdækkende tilbud til børn med døvblindhed

Aalborgskolen leverer en landsdækkende undervisningsydelse for målgruppen af børn og unge med døvblindhed, der er omfattet af den nationale koordinationsstruktur. Aalborgskolen oplever ikke udfordringer med belægningen af pladser til børn med døvblindhed i 2025, men det vurderes, at der fortsat er behov for, at KL's Koordinationsforum følger tilbuddet tæt mhp. at bevare den faglige og økonomiske bæredygtighed. Der henstilles til, at den administrative styregruppe i Nordjylland følger udviklingen tæt.

Synscenter Refsnæs (Region Sjælland) – Landsdækkende undervisningstilbud

Synscenter Refsnæs er et specialtilbud til blinde og svagtseende børn og unge. Tilbuddet har en lille målgruppe, hvorfor det anbefales, at der tilbuddet fortsat følges tæt af KL's Koordinationsforum. Region Sjælland som driftsherrer vil have fokus på at bevare tilbuddets faglige og økonomiske bæredygtighed. Der henstilles til, at den administrative styregruppe i Sjælland følger udviklingen tæt.

Kofoedsminde (Region Sjælland) – Øvrige landsdækkende tilbud

Den sikrede boform Kofoedsminde for borgere med udviklingshandicap og dom finansieres via fuld objektiv finansiering af de sikrede pladser, og har længe været fulgt tæt af Koordinationsforum. Region Sjælland driver Kofoedsminde på vegne af Lolland Kommune, der ifølge lovgivningen har forsyningsforpligtelsen over for målgruppen. Kofoedsminde har tidligere år haft en høj efterspørgsel af pladser. Social- og Boligstyrelsen har i december 2025 meldt ud, at de tilslutter sig kommunernes foreslåede model for håndtering af kapacitetsudfordringerne for borgere med udviklingshandicap og dom med behov for sikret anbringelse. Det anbefales, at hvis den nuværende udvikling med en tilfredsstillende belægningsprocent fortsætter det kommende år, vil Kofoedsminde overgå til at blive fulgt på niveau med de andre lands- og landsdelsdækkende tilbud. Der henstilles til, at den administrative styregruppe i Sjælland følger udviklingen tæt.

2. Koordinering af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

Den indbyrdes koordinering af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og de sikrede afdelinger mellem de 98 kommunerne sikres løbende. Til dette formål er nedsat et Koordinationsforum i regi af KL bestående af repræsentanter fra de administrative styregrupper (i hovedstadsregionen embedsmandsudvalget) på det specialiserede socialområde i hvert af de fem Kommunekontakttråd (KKR).

For at tilvejebringe den nødvendige information vedrørende de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud og sikrede afdelinger, der skal danne grundlag for koordinationen af disse tilbud på tværs af de fem regioner, har de administrative styregrupper i hvert af de fem KKR-områder ansvar for følgende:

- At følge udviklingen for de lands- og landsdelsdækkende tilbud, der er beliggende i egen region og bringe opmærksomhedspunkter op i KL's Koordinationsforum. Opmærksomhedspunkter kan

være: Ændringer i efterspørgsel, lav belægningsprocent, ændringer i målgruppens størrelse, behov e.l.

- At bringe det op i KL's Koordinationsforum hvis der er udsigt til væsentlige ændringer i kapacitet og/eller behov.
- At tilvejebringe den nødvendige information vedrørende de lands- og landsdelsdækkende tilbud og de sikrede afdelinger beliggende i egen region, der skal danne grundlag for koordinationen af disse tilbud på tværs af de fem regioner.

Nærværende rapport udarbejdes én gang årligt for sikre et overblik over kapacitet og belægning på alle de lands- og landsdelsdækkende tilbud samt sikrede afdelinger på tværs af landet. Rapportens vigtigste formål er at henlede opmærksomheden på tilbud eller konkrete ydelser, der på grund af vigende belægning, målgruppeændringer eller lignende kræver særlig opmærksomhed i KL's Koordinationsforum.

2.1 Beskrivelse af de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

De lands- og landsdelsdækkende tilbud² er højt specialiserede undervisningstilbud med få borgere i målgruppen, jf. Folkeskolelovens § 20, stk. 3. Finansieringen dækkes af en takst for brug af undervisningstilbuddet, der reduceres med en objektiv finansiering, som afholdes af de kommuner, der har mulighed for at benytte det pågældende undervisningstilbud. De landsdækkende tilbud har en objektiv finansiering, som omfatter alle landets kommuner, hvorimod de landsdelsdækkende tilbud dækker kommunerne i en eller flere landsdele jf. bilag 1.

De sikrede afdelinger³ er målrettet børn og unge med dom, som er kriminalitetstruede, eller som anbringes med henvisning til, at barnet eller den unge enten er til fare for sig selv og/eller fordi, at det er nødvendigt med en iagttagelsesperiode med henblik på at tilvejebringe et grundlag for den videre socialpædagogiske behandling. De sikrede afdelinger har ligeledes en objektiv finansieringsandel. På grund af tilbuddenes specialiseringsniveau, snævre målgruppe og den objektive finansiering er der også behov for at sikre landsdækkende koordination af sikrede afdelinger, og der henvises til bilag 1 for en oversigt over målgrupper og paragraffer for de enkelte tilbud.

I rapporten henvises der også til tre *øvrige* tilbud, hvor der er en objektiv finansiering, der gælder for alle landets kommuner. Det er Institut for Blinde og Svagtseende (IBOS), som tilbyder landsdækkende undervisningstilbud til voksne med et synshandicap. Desuden gives der objektiv finansiering til driften af Døvekonsulentordningen, som drives af Center for Døve (selvejende institution).

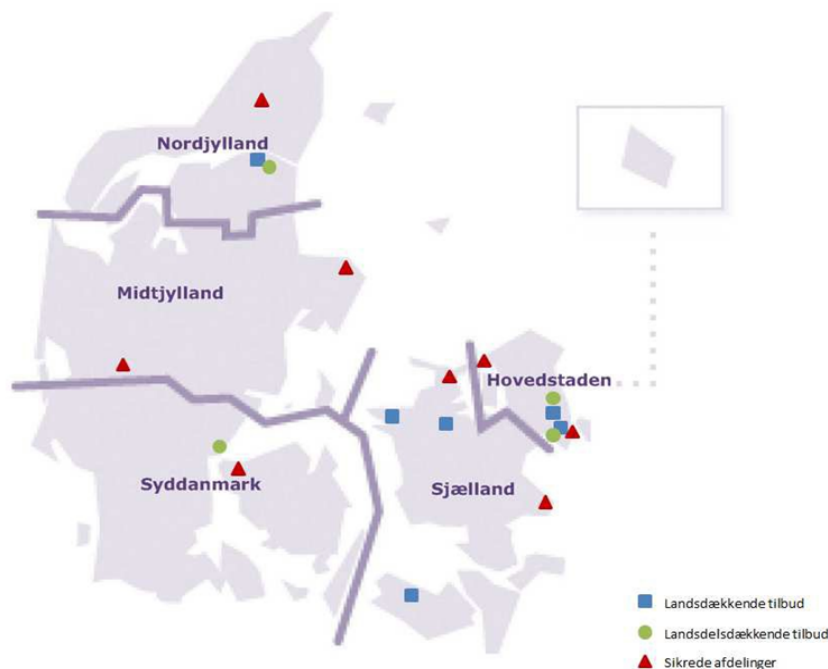
Døvekonsulentordningen er et specialiseret rådgivningstilbud til voksne, der er døve eller har et betydeligt høretab. Slutteligt er der landsdækkende objektiv finansiering i forhold til driften af den

² [Bekendtgørelse om rammeaftaler og udgifter ved de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud m.v. nr. 760 af 24/06/2014](#)

³ [Bekendtgørelse om finansiering af visse ydelser og tilbud efter Lov om Social Service og Barnets Lov samt betaling for unges ophold i Kriminalforsorgens institutioner nr. 864 19/06/2025](#)

sikrede boform Kofoedsminde, som er landets eneste sikrede afdeling til domfældte udviklingshæmmede borgere med en type 1 dom.

De lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger er beliggende på tværs og landet, hvilket ses af følgende figur:

Tilbuddene er som følger:

Landsdækkende undervisningstilbud til børn og unge efter Folkeskolelovens § 20, stk. 3:

- Aalborgskolen – børn og unge med døvblindhed (*Region Nordjylland*)
- Børneskolen på Kolonien Filadelfia – børn og unge indlagt på Epilepsihospitalet (*Region Sjælland*)
- Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs – børn og unge med synshandicap (*Region Sjælland*).

Landsdelsdækkende undervisningstilbud til børn og unge efter Folkeskolelovens § 20, stk. 3:

- Aalborgskolen – børn og unge med høretab (*Region Nordjylland*)
- Center for Høretab – børn og unge med høretab (*Region Syddanmark*)
- Skolen på Kastelsvej – børn og unge med høretab (*Københavns Kommune*)
- Geelsgårdskolen – børn og unge med svære fysiske handicaps og børn og unge med døvblindhed (*Region Hovedstaden*).

Øvrige landsdækkende tilbud:

- IBOS – voksne med synshandicap (*Københavns Kommune*)
- CFD – Døvekonsulentordningen (*Selvejende tilbud*)
- Kofoedsminde – sikret boform til voksne med udviklingshæmning (*Region Sjælland*).

De sikrede afdelinger er placeret i følgende tilbud:

- Kompasset (*Region Nordjylland*)

- Koglen (*Region Midtjylland*)
- Grenen (*Region Midtjylland*)
- Egely (*Region Syddanmark*)
- Bakkegården (*Region Sjælland*)
- Stevnstortet (*Region Sjælland*)
- Sølager (*Region Hovedstaden*)
- Sønderbro (*Københavns Kommune*)

3. Kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende tilbud

I dette afsnit gennemgås først kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende ydelser, som er helt eller delvist objektivt finansieret.

Udover de delvist objektivt finansierede ydelser har samtlige tilbud også ydelser, som er rent takstfinansierede. De takstfinansierede ydelser er essentielle for tilbuddene, eftersom det er de takstfinansierede ydelser, der gør, at tilbuddene får en tilstrækkelig kapacitet til at opretholde en høj faglig specialisering. Derfor retter rapporten fokus mod de takstfinansierede ydelser på tilbud med en lav belægning, da det kan være her man i første omgang kan fange fremtidige udfordringer i forhold til bæredygtigheden.

3.1 Delvist objektive finansierede ydelser

3.1.1 Landsdækkende ydelser

Af de landsdækkende undervisningstilbud, der leverer landsdækkende ydelser, følges to ud af tre af KL's Koordinationsforum, hvilket er Aalborgskolen og Synscenter Refsnæs. For en beskrivelse af status på initiativer vedr. udviklingen af belægningen for disse to tilbud henvises til afsnit 5 *Tilbud udpeget til at blive fulgt af Koordinationsforum*.

Tabel 1: Udvikling i kapacitet og belægning for de landsdækkende undervisningstilbud, jf. FSL § 20 stk. 3

Landsdækkende undervisningstilbud	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Børneskolen Filadelfia (Region Sjælland), sygeundervisning</i>								
Pladstal	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	1,7	1,7	1,7
Pladsforbrug	11,3	9,1	9,1	2,0	1,7	1,7	1,6	
Belægningsprocent	103%	83%	83%	18%	15%	101%	96%	
<i>Aalborgskolen (Region Nordjylland), børn med døvblindhed</i>								
Pladstal	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Pladsforbrug	5,6	4,4	6,3	7,5	7,2	6,4	7,0	
Belægningsprocent	93%	73%	105%	125%	119%	107%	117%	
<i>Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs (Region Sjælland)</i>								
Pladstal	18,0	16,0	13,0	12,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Pladsforbrug	14,5	12,3	12,6	10,0	9,2	8,4	11,3	
Belægningsprocent	81%	77%	97%	83%	102%	105%	141%	

Børneskolen Filadelfia:

Undervisningen på det landsdækkende undervisningstilbud Børneskolen Filadelfia (Region Sjælland) er sygeundervisning. Det vil sige undervisning for indlagte børn på Epilepsihospitalet Filadelfia.

I 2023 reducerede Region Sjælland pladstallet på Børneskolen Filadelfia i erkendelse af den nedadgående efterspørgsel på sygeundervisning bl.a. grundet omlægning af behandlingen med færre indlæggelsesdage og tilrettelæggelse af sygeundervisning på de lokale folkeskoler (fx onlineundervisning og hjemmeopgaver).

Det reducerede pladstal er fastholdt i 2025 og 2026.

Aalborgskolen, børn med døvblindhed:

Ved det landsdækkende undervisningstilbud for børn med døvblindhed ved Aalborgskolen, ses en belægningsprocent i 2025 på 117% samt en fastholdelse af pladstallet i 2026, jf. tabel 1. Den landsdækkende ydelse på Aalborgskolen vedrører børn og unge med døvblindhed. Områdets lille målgruppe medfører, at undervisningstilbuddet er sårbart både fagligt og økonomisk. Der er fortsat fokus på udviklingsinitiativer og informationer til interessenter om undervisningstilbuddet med henblik på at bevare den faglige og økonomiske bæredygtighed i de kommende år.

Synscenter Refsnæs:

Refsnæsskolen er det landsdækkende undervisningstilbud på Synscenter Refsnæs. Her ses der er en belægningsprocent på 141% i 2025. Belægningen skal ses i sammenhæng med Synscenter Refsnæs' øvrige aktiviteter, hvor der er ledig kapacitet på LSV § 1, stk. 2, som kan anvendes på tværs (jf. tabel 3). Undervisningstilbuddet har en lille målgruppe, hvilket medfører, at tilbuddet er sårbart, og den lille målgruppe betyder desuden, at et specialiseret tegnsprogsmiljø kun eksisterer få steder i landet.

3.1.2 Landsdelsdækkende undervisningsydelser

En ud af de fire landsdelsdækkende undervisningstilbud efter Folkeskolelovens § 20, stk. 3 oplever udfordringer i forhold til belægningen, og det er Aalborgskolen. Center for Høretab har gennem en årrække oplevet en faldende efterspørgsel, men har justeret pladstallet løbende, mens økonomien også tilpasses belægningen. På Geelsgårdsskolen og Skolen på Kastelvej ses en mindre variation i pladstallet over de seneste år.

Tabel 2: Udvikling i kapacitet og belægning for de landsdelsdækkende undervisningstilbud, jf. FSL § 20 stk. 3

Landsdelsdækkende undervisningstilbud	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Aalborgskolen (Region Nordjylland), Børn og unge med høretab</i>								
Pladstal	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
Pladsforbrug	6,0	5,0	4,2	3,9	3,6	3,0	3,0	
Belægningsprocent	67%	56%	47%	43%	40%	33%	33%	
<i>Center for Høretab (Region Syddanmark)</i>								
Pladstal	39,0	39,0	39,0	35,0	35,0	30,0	26,0	24,0
Pladsforbrug	36,5	34,8	32,1	31,8	30,9	27,7	23,7	
Belægningsprocent	94%	89%	82%	91%	88%	92%	91%	
<i>Geelsgårdsskolen (Region Hovedstaden)</i>								
Pladstal	108,0	116,0	104,0	93,0	97,0	100,0	95,0	99,0
Pladsforbrug	107,2	103,2	97,5	95,5	98,3	96,2	97,1	

Belægningsprocent	99%	89%	94%	103%	101%	96%	102%	
<i>Skolen på Kastelvej (Københavns Kommune)</i>								
Pladstal	13,0	14,0	17,0	17,0	26,0	24,0	24,0	22,0
Pladsforbrug	0	14,2	16,4	17,0	20,0	23,0	22,0	
Belægningsprocent	0%	101%	96%	100%	77%	96%	92%	

Aalborgskolen, børn og unge med høretab:

Region Nordjyllands undervisningstilbud til børn og unge med høretab har fortsat et pladsforbrug på tre pladser i 2025, jf. tabel 2. Af hensyn til målgruppens behov er det væsentligt, at der også på længere sigt bevares en indsats for målgruppen af børn og unge med høretab og yderligere funktionsnedsættelser, og at målgruppen fortsat kan modtage undervisning i et tegnsprogsmiljø. Det er derfor vigtigt, at der fortsat er et beredskab med et tegnsprogsmiljø med personale, der kan varetage undervisning med tegnsprog.

Der er fortsat behov for fokus på området med henblik på at bevare den faglige og økonomiske bæredygtighed. Tilbuddet til målgruppen kan primært opretholdes, idet Aalborgskolen også varetager indsatser for børn og unge med døvblindhed og sproglige udfordringer inden for fagområdet.

Der henstilles til, at den administrative styregruppe i Nordjylland følger Aalborgskolens tilbud for børn og unge med høretab lokalt.

3.1.3 Øvrige landsdækkende ydelser

Det vurderes, at der overordnet er en god sammenhæng mellem kapacitet og belægning i forhold til specialundervisning for voksne med synshandicap ved Institut for Blinde og Svagtsynede (IBOS). På Kofoedsminde ses et mindre fald i pladsforbruget, men en tilpasning af pladstallet for kommende år, jf. tabel 2. På Refsnæsskolens specialundervisning for voksne ses ledig kapacitet, hvilket ifølge Region Sjælland skal ses i sammenhæng med den høje belægning på undervisningstilbuddet efter Folkeskoleloven, hvor der ses en høj belægning.

Tabel 3: Udvikling i kapacitet og belægning for de øvrige landsdækkende tilbud

Øvrige landsdækkende tilbud	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
<i>IBOS (Københavns Kommune), LSV § 1, stk. 1</i>								
Pladstal	9,0	10,0	10,0	10,0	80,0	98,0	98,0	98,0
Pladsforbrug	9,1	10,0	10,0	10,0	80,0	98,0	103,0	
Belægningsprocent	101%	100%	100%	100%	100%	100%	105%	
<i>Kofoedsminde (Region Sjælland), SEL § 108, stk. 6</i>								
Pladstal	68,0	68,0	67,0	81,0	81,0	81,0	84,0	79,0
Pladsforbrug	69,6	73,6	78,3	82,9	84,7	82,3	78,3	
Belægningsprocent	102%	108%	117%	102%	105%	102%	93%	
<i>Refsnæsskolen (Region Sjælland), LSV § 1, stk. 2⁴</i>								
Pladstal	10,0	10,0	9,0	12,0	10,0	12,0	12,0	9,0

⁴ Refsnæsskolen har både tilbud under FSK § 20, stk. 3 og LSV § 1, stk. 2

Pladsforbrug	8,5	7,9	9,3	12,4	7,9	11,4	4,0	
Belægningsprocent	85%	79%	103%	103%	79%	95%	33%	
CFD – døvekonsulentordningen (selvejende tilbud)	For en beskrivelse af kapacitet og aktivitet jf. ovenfor og bilag 3							

IBOS:

Der er overordnet en god sammenhæng mellem kapacitet og belægning i forhold til specialundervisning for voksne med synshandicap ved Institut for Blinde og Svagtsynede (IBOS), jf. tabel 3. Optaget til IBOS svinger over året, mens borgernes timeantal ligeledes varierer fra fem timer til 25 timer om ugen afhængigt af, hvad der visiteres til. I 2025 har 103 unikke borgere fået leveret ydelser efter LSV § 1 hos IBOS.

Kofoedsminde:

Kofoedsminde har haft en høj efterspørgsel af pladser, hvorfor tilbuddet følges særligt af KL's Koordinationsforum (læs mere om indsatserne i fælleskommunalt regi i afsnit 5). I 2025 var der samlet 84 pladser – 70 pladser på matriklen i Rødby Havn og 14 pladser på en satellitafdeling på Stevn. Pladstallet reduceres til 79 i 2026. Hvis der i 2026 er behov for yderligere pladser, har Kofoedsminde den fysiske kapacitet til, at de hurtigt kan etableres. Region Sjælland har lagt planer for mulig pladsudvidelse fremover. Kommunerne har afrapporteret på en fornyet central udmelding fra Social- og Boligstyrelsen, som har tilsluttet sig kommunernes foreslåede model for håndtering af kapacitetsudfordringer for borgere med udviklingshandicap og dom med behov for sikret anbringelse.

Refsnæsskolen

Refsnæsskolen har en lav belægning på tilbud om specialundervisning til voksne. Region Sjælland påpeger, at den lave belægning skal ses i sammenhæng med den høje belægning på tilbuddets undervisningstilbud til børn og unge. Der henstilles til, at pladstallet tilpasses det egentlig behov på hhv. undervisning til børn og unge og specialundervisning til voksne.

Center for døve – døvekonsulentordningen:

Døvekonsulentordningen yder helhedsorienteret socialfaglig hjælp til personer med døvhed eller betydeligt høretab, samt rådgivning til kommuner, regioner og andre, der kommer i berøring med personer, der er døve eller har et betydeligt høretab (læs mere om Døvekonsulentordningen i bilag 3).

3.2 Takstfinansierede ydelser

De takstfinansierede ydelser på de lands- og landsdelsdækkende tilbud har overordnet set en god belægningsprocent. Der er dog enkelte ydelser, som det er nødvendigt at henlede opmærksomheden på grundet lav belægning.

De takstfinansierede ydelser er essentielle for de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud, eftersom det er disse ydelser, der sikrer, at tilbuddene har tilstrækkelig kapacitet til at opretholde en høj faglig specialisering også i forhold til de delvist objektivt finansierede undervisningsydelser. I nedenstående tabel beskrives de takstfinansierede ydelser, der har en belægning under 80%.

Som det fremgår af tabel 4, er de takstfinansierede ydelser med belægning på under 80% fra

henholdsvis Bøgehuset (Region Nordjylland), Geelsgårdsskolen (Region Hovedstaden), Institut for blinde og svagsynede (Københavns Kommune), Center for høretab (Region Syddanmark) og Elevhjemmet Høretab (Region Syddanmark).

Tabel 4: Tabel over takstfinansierede ydelser med lav belægning

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Bøgehuset (SEL § 107 og BL § 43), Høretab og døvblindhed (Region Nordjylland)</i>								
Pladstal	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Pladsforbrug Samlet	4,9	4,1	4,4	4,6	5,2	4,8	4,7	
Belægningsprocent	82%	68%	73%	77%	87%	80%	78%	
<i>Geelsgårdsskolen (SEL § 104), svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde (Region Hovedstaden)</i>								
Pladstal	12,0	7,0	6,0	4,0	6,0	3,0	4,0	3,0
Pladsforbrug Samlet	10,4	6,2	4,7	4,7	4,9	2,4	1,9	
Belægningsprocent	87%	89%	78%	118%	82%	81%	49%	
<i>Institut for blinde og svagsynede – IBOS (SEL § 85, rehabilitering), Blinde og svagsynede (Københavns Kommune)</i>								
Pladstal	3,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	-
Pladsforbrug Samlet	2,4	10,0	6,0	5,0	7,0	5,0	4,0	
Belægningsprocent	80%	100%	60%	50%	70%	50%	40%	
<i>Institut for blinde og svagsynede – IBOS (SEL § 107), Blinde og svagsynede (Københavns Kommune)</i>								
Pladstal	13,0	14,0	14,0	13,0	13,0	13,0	13,0	13,0
Pladsforbrug Samlet	13,9	14,0	14,0	11,0	8,6	10,0	9,0	
Belægningsprocent	107%	100%	100%	85%	66%	77%	69%	
<i>Center for høretab, Høretab (LSV § 1 og § 3) (Region Syddanmark)</i>								
Pladstal	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	7,0	7,0	7,0
Pladsforbrug Samlet	6,3	5,0	5,9	7,4	6,2	3,4	4,7	
Belægningsprocent	70%	56%	66%	106%	88%	48%	67%	
<i>Elevhjemmet, Høretab (SEL § 107)</i>								
Pladstal	10,0	10,0	3,5	3,0	3,0	2,5	2,5	0,0 ⁵
Pladsforbrug Samlet	0,4	3,3	2,5	2,9	2,5	1,3	1,7	
Belægningsprocent	4%	33%	71%	97%	83%	51%	68%	
<i>Elevhjemmet, Høretab (BL § 43)</i>								
Pladstal	11,0	11,0	3,5	3,0	3,0	3,5	3,5	6,0
Pladsforbrug Samlet	7,9	5,4	3,9	4,0	3,3	2,9	2,8	
Belægningsprocent	72%	49%	111%	133%	111%	83%	79%	

⁵ Pladserne ændres til BL § 43

Bøgehuset (Region Nordjylland)

Den nuværende kapacitet er passende, og det ses, at belægningsprocenten har ligget nogenlunde stabilt over en længere årrække. For 2025 var belægningsprocenten 78.

Geelsgårdsskolen (Region Hovedstaden)

Pladsforbruget på Geelsgårdsskolens pladser efter SEL § 104 er faldet fra 2,4 i 2024 til 1,9 i 2025. Region Hovedstaden orienterer om, at der sker en løbende tilpasning af pladstallet, så fornuftige belægningsprocenter opnås.

Institut for blinde og svagsynede – IBOS (Københavns Kommune):

I forhold til SEL § 85 er der aktuelt fire borgere tilknyttet tilbuddet hos IBOS, men der er mulighed for større optag. På tilbuddet SEL § 107 er der ledig kapacitet. Pladstallet tilpasses løbende belægningsprocenten.

Center for høretab (Region Syddanmark)

Belægningsprocenten er fra 2024 til 2025 steget fra 48% til 67% på de syv pladser. Region Syddanmark orienterer om, at den lave belægning skyldes, at der har været en faldende efterspørgsel efter tilbuddet de seneste år. Økonomien er tilpasset belægningen.

Elevhjemmet, Høretab (Region Syddanmark)

Alle 3,5 pladser under SEL § 107 på Elevhjemmet, Høretab er ændret til pladser under BL § 43 for at tilpasse pladstallet til den nuværende lovgivning og pladsbehovet. Dermed ændres pladstallet på tilbuddets BL § 43 fra 3,5 i 2025 til 6,0 i 2026. Der budgetteres med en belægning på 90%.

4. Kapacitet og belægning på de sikrede afdelinger

Den landsdækkende kapacitet på de sikrede afdelinger aftales i regi af kommunerne og Danske Regioner, og der er i 2025 truffet beslutning om at øge antallet af pladser.⁶ Danske Regioner budgetterer med et aktivitetsmål på 85% belægning på de sikrede afdelinger. Det vurderes af Danske Regioner at være et niveau, der sikrer, at der på den ene side ikke er unødige udgifter til tomme pladser samtidig med, at ingen unge må afvises på grund af pladsmangel. Belægning og kapacitet for de sikrede og de særligt sikrede afdelinger fremgår af tabel 5 – her skal der dog tages højde for, at belægningsprocenten ofte er misvisende ift. antallet af tilgængelige pladser (læs mere herom nedenfor). Der henstilles til, at belægningsprocenterne på de sikrede og særligt sikrede institutioner fremover giver et retvisende billede af den ledige kapacitet. Konkret viser det sig, at der har venteliste til en plads på en sikret institution, hvilket viser, at der er et behov for at tilpasse kapaciteten.

⁶ Københavns Kommune er driftsherre for Sønderbro

Tabel 5: Udvikling i kapacitet og belægning for de sikrede afdelinger

Sikrede afdelinger	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
<i>Egely – sikrede (Region Syddanmark)</i>								
Pladstal	14,0	14,0	14,0	15,0	16,0	16,0	15,0	15,0
Pladsforbrug	12,6	15,2	14,2	13,7	13,2	10,3	12,6	
Belægningsprocent	90%	109%	101%	91%	83%	65%	84%	
<i>Grenen – sikrede (Region Midtjylland)</i>								
Pladstal	10,0	10,0	10,0	10,3	12,0	13,0	14,2	14,0
Pladsforbrug	9,5	10,0	9,9	9,5	11,4	12,6	12,1	
Belægningsprocent	95%	100%	99%	92%	95%	97%	85%	
<i>Koglen – sikrede (Region Midtjylland)</i>								
Pladstal	10,0	10,0	10,0	10,2	11,0	11,0	10,2	12,0
Pladsforbrug	9,9	10,0	9,9	10,2	10,8	10,5	9,8	
Belægningsprocent	99%	100%	99%	100%	98%	95%	96%	
<i>Kompasset – sikrede (Region Nordjylland)</i>								
Pladstal	8,0	8,0	8,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Pladsforbrug	7,3	8,1	9,1	9,6	9,5	9,6	9,4	
Belægningsprocent	91%	101%	114%	96%	95%	96%	94%	
<i>Bakkegården – sikrede (Region Sjælland)</i>								
Pladstal	10,0	10,0	10,0	14,6	15,0	15,0	12,1	15,0
Pladsforbrug	7,5	7,9	9,2	12,6	11,2	10,2	10,0	
Belægningsprocent	75%	79%	92%	85%	75%	68%	83%	
<i>Stevnsfortet – sikrede (Region Sjælland)</i>								
Pladstal	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
Pladsforbrug	7,4	9,2	10,7	10,0	8,3	10,4	10,2	
Belægningsprocent	67%	84%	97%	92%	75%	95%	93%	
<i>Sølager – sikrede (Region Hovedstaden)</i>								
Pladstal	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15	18,0	23,0
Pladsforbrug	12,4	15,3	15,8	13,6	13,4	15,5	17,6	
Belægningsprocent	83%	102%	106%	91%	90%	103%	93%	
<i>Sønderbro – sikrede (Københavns Kommune)</i>								
Pladstal	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
Pladsforbrug	16,7	17,3	17,8	15,8	17,8	17,8	17,1	
Belægningsprocent	93%	96%	99%	88%	99%	99%	95%	
Særligt sikrede afdelinger								
<i>Egely – sikrede og særligt sikrede (Region Syddanmark)</i>								
Pladstal	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	4,0
Pladsforbrug	3,0	2,8	4,0	4,0	3,3	2,9	3,4	
Belægningsprocent	60%	56%	80%	80%	65%	57%	68%	
<i>Grenen – sikrede og særligt sikrede (Region Midtjylland)</i>								
Pladstal	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Pladsforbrug	4,6	4,8	4,4	4,8	4,5	3,2	3,4	
Belægningsprocent	92%	96%	88%	96%	90%	64%	68%	

De almindeligt sikrede afdelinger:

De almindeligt sikrede afdelinger har i 2025 haft en belægningsprocent mellem 84% og 98%. Kapaciteten på de sikrede afdelinger varierer kraftigt hen over året. Koordinationsforum har i februar 2025 besluttet at udvide med 10 pladser (syv på sikret og tre på særlig sikret i Østdanmark). Dette skulle på sigt gerne betyde et mindre pres på de sikrede afdelinger.

Der er for nuværende pres på de sikrede afdelinger – også mere end belægningsprocenten i ovenstående tabel umiddelbart viser. Dette dækker bl.a. over, at de sikrede institutioner af forskellige grunde i løbet af året er nødt til at lukke pladser midlertidigt pga. renovering, der går et par dage i forbindelse med ind- og udflytning af børn og unge på de enkelte pladser samt at flere og flere af børnene/de unge af forskellige årsager fylder mere end én plads.

Der kan konstateres en udvikling i målgruppen på de almindeligt sikrede afdelinger. De unge har komplekse udfordringer og adfærd, der kan betyde, at den unge ikke kan tilbydes en plads på en afdeling med andre unge. Der ses generelt en stigning, men også en variation, i antallet af sociale anbringelser – det kan dreje sig om unge med udadreagerende adfærd, selvskade, psykiske lidelser, fysiske handicap m.v.

De særligt sikrede afdelinger:

På de særligt sikrede afdelinger har der i 2025 været en belægningsprocent på hhv. 68% på Egely og 68% på Grenen.

KL's Koordinationsforum følger fortsat behovet for pladser på de sikrede institutioner tæt. Koordinationsforum drøfter bl.a. problematikken ift. behov for kapacitetsudvidelse, kapacitetsudnyttelse, udviklingen i sociale anbringelser mv. KL's Koordinationsforum har derudover nedsat en tværsektoriel arbejdsgruppe, som skal belyse de faglige opmærksomhedspunkter, som følger af den aktuelle udvikling i særligt sociale anbringelser på de sikrede institutioner og mulige veje at gå.

5. Tilbud udpeget til at blive fulgt af KL's Koordinationsforum

Følgende tilbud er fortsat udpeget til at blive fulgt særligt af koordinationsforum:

- Kofoedsminde (Region Sjælland)
- Aalborgskolen (Region Nordjylland), børn med døvblindhed
- Synscenter Refsnæs (Region Sjælland)

Rapporten for 2025 giver ikke anledning til særlige opmærksomhedspunkter i forhold til bæredygtigheden for øvrige tilbud.

5.1 Kofoedsminde (Region Sjælland)

Kofoedsminde følges fortsat tæt i rapporten om de Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger. Fortsætter den nuværende udvikling med en tilfredsstillende belægningsproces det kommende år, anbefales det, at Kofoedsminde overgår til at blive fulgt på niveau med de andre lands- og landsdelsdækkende tilbud. Der henstilles til, at den administrative styregruppe i Sjælland følger udviklingen tæt.

Derudover er der vedtaget en fast opfølgning af udviklingen på Kofoedsminde i KL's Koordinationsforum i forlængelse af den kommunale afrapportering på Social- og Boligstyrelsens centrale udmelding. KL's Koordinationsforum vil årligt forholde sig til en statusopgørelse over udviklingen på Kofoedsminde, herunder belægningsprocenter, antallet af uddannede, vikarer mv. På samme tid vil Region Sjælland halvårligt opgøre en liste over antallet af borgere, som tilbuddet anser som udslusningsparate, og der vil blive foretaget en opfølgning på succesfuld udslusning.

Kofoedsminde er det eneste landsdækkende sikrede botilbud efter SEL § 108 til voksne domfældte med udviklingshæmning, der har begået alvorlig personfarlig kriminalitet. Kofoedsminde har modtagepligt og er fuldt objektivt finansieret. Region Sjælland driver Kofoedsminde på vegne af Lolland Kommune, der ifølge lovgivningen har forsyningsforpligtelsen over for målgruppen.

Pladstallet på Kofoedsminde er øget fra 47 pladser i 2017 til 84 pladser i 2025. Kofoedsminde havde i 2025 en belægning på 84%, og pladstallet reduceres til 79 pladser i 2026 grundet et fald i belægningsgraden.

Beslutninger om anbringelse på Kofoedsminde træffes af domstolene i forhold til de borgere, som har fået en dom til anbringelse på sikret afdeling (domstype 1). For de borgere der har fået en dom til anbringelse på åben afdeling (domstype 2), kan handlekommunen i samarbejde med Kofoedsminde og beliggenhedskommune vælge at overføre borgeren til sikret regi på Kofoedsminde, såfremt borgeren ikke kan håndteres i åbent regi. Kommunerne har gennemgået samtlige anbringelser efter domstype 2, og der er taget initiativ til et tæt samarbejde om opfølgning. Kommunerne har således i 2025 arbejdet fokuseret på udslusning af borgere fra Kofoedsminde i samarbejde med Kofoedsminde.

Region Sjælland arbejder med en plan for renovering af bygningerne på Kofoedsminde for at efterleve krav fra Socialtilsyn Øst og Arbejdstilsynet. Erstatningsbyggeri for de 14 pladser ved Stevnsfortet indgår i den samlede plan. Med planen forventes det, at Kofoedsminde i Rødbyhavn har den nødvendige kapacitet til at imødegå fremadrettet efterspørgsel.

Social- og Boligstyrelsen udsendte ultimo 2023 en fornyet behandling af den centrale udmelding om domfældte udviklingshæmmede med behov for anbringelse i sikret afdeling til landets kommunalbestyrelser. Der er i 2024 på tværs af landets 98 kommuner afgivet en kommunal afrapportering på Social- og Boligstyrelsens centrale udmelding vedrørende borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling. Social- og Boligstyrelsen har den 11. december 2025 meldt ud, at de tilslutter sig kommunernes foreslåede model for håndtering af kapacitetsudfordringerne for borgere med udviklingshandicap og dom med behov for sikret anbringelse. Som løsning har kommunerne bl.a. foreslået en udvidelse af Kofoedsminde og etablering af flere servicelovens § 108-pladser i åbent regi. Social- og Boligstyrelsen har vurderet, at modellen kan udgøre en fagligt tilstrækkelig løsning på kapacitetsudfordringerne.

5.2 Aalborgskolen (Region Nordjylland)

Det anbefales, at Aalborgsskolen fortsat følges i rapporten om de Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger. Det skyldes, at der er tale om en så lille målgruppe, at tilbuddet er sårbart både fagligt og økonomisk. Der henstilles til, at den administrative styregruppe i Nordjylland følger udviklingen tæt.

Aalborgskolen leverer en landsdækkende undervisningsydelse for målgruppen af børn og unge med døvblindhed, der er omfattet af den nationale koordinationsstruktur.

Den nuværende kapacitet er passende.

Tilbuddets størrelse kombineret med, at der nationalt er tale om en lille målgruppe, betyder, at tilbuddet er sårbart både fagligt og økonomisk. At det er en lille målgruppe, betyder også, at det rette undervisningstilbud med speciale i et tegnmiljø og en taktil tilgang kun eksisterer få steder i landet. Der er fortsat behov for fokus på udviklingsinitiativer og informationer til interessenter om undervisningstilbuddet med henblik på at bevare den faglige og økonomiske bæredygtighed i de kommende år.

Bæredygtigheden på tilbuddet kan alene opnås ved samdrift med indsatser til børn med døvblindhed og høretab samt andre sproglige udfordringer, som kan profitere af indsatsen på et tegnsprogligt undervisningstilbud.

5.3 Synscenter Refsnæs (Region Sjælland)

Det anbefales, at Synscenter Refsnæs fortsat følges tæt i rapporten om de Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger. Det skyldes, at der er tale om en så lille målgruppe, at tilbuddet er sårbart både fagligt og økonomisk. Det henstilles, at den administrative styregruppe i Sjælland følger udviklingen tæt.

Synscenter Refsnæs er et landsdækkende specialtilbud til blinde og svagtseende børn og unge.

Region Sjælland har i en lang årrække tilpasset kapaciteten på bo- og skoleområdet på Synscenter Refsnæs som følge af stigende belægning.

Synscenter Refsnæs har fundet et stabilt niveau i pladstallet, der årligt tilpasses den aktuelle efterspørgsel. På botilbudsområdet er driften stabiliseret gennem etablering af SEL § 108-pladser, der er ramme om tilbud til unge, der har et synshandicap som del af en multipel funktionsnedsættelse.

6. Bilag

Bilag 1: Oversigt over målgrupper og paragraffer på tilbuddene

I nedenstående tabeller fremgår oversigter over de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger, herunder tilbuddenes målgrupper og paragraffer. For de landsdelsdækkende tilbud fremgår endvidere, hvilke kommuner der er en del af aftalen.

Tabel 1: Oversigt over landsdækkende tilbud fordelt på paragraffer og målgrupper

Driftsherre	Tilbud	Målgruppe	Paragraf
Region Nordjylland	Aalborgskolen ved Center for Sansnedsættelse	Døvblindhed	FSL § 20 stk. 3
Region Nordjylland	Aalborgskolen ved Center for Sansnedsættelse	Døvblindhed	LSV § 1 stk. 2
Region Nordjylland	Aktivitets- og Samværstilbud ved Tilbud for Børn og Voksne med Døvblindhed og Høretab	Døvblindhed	SEL § 104
Region Nordjylland	Tilbud til Børn og Voksne med Døvblindhed og Høretab (Ungdomshjemmet)	Døvblindhed	SEL §§ 107 og 108 og BL § 43
Region Nordjylland	Botilbud for Voksne med Døvblindhed (Danalien, Kloden Nord, Kloden Syd)	Døvblindhed	SEL § 108
Region Sjælland	Børneskolen Filadelfia	Børn indlagt på Epilepsihospitalets børneafdeling	FSL § 20 stk. 3
Region Sjælland	Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs	Blinde og svagsynede	FSL § 20 stk. 3
Region Sjælland	Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs	Blinde og svagsynede	LSV § 1 stk. 2
Region Sjælland	Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs	Blinde og svagsynede	BL § 84
Region Sjælland	Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs	Blinde og svagsynede	BL § 43, stk. 1 nr. 6 / § 107/108

Tabel 2: Oversigt over øvrige landsdækkende tilbud fordelt på paragraffer og målgrupper

Driftsherre	Tilbud	Målgruppe	Paragraf
Selvejende institution	Center for Døve (CFD)	Døve og Høretab	SEL § 12

Selvejende institution	Center for Døve (CFD)	Døve og Høretab	SEL § 13
Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	Rehabilitering, § 85
Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	SEL § 103
Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	SEL § 104
Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	SEL § 107
Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	SEL § 108
Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	STU
Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	LSV
Region Sjælland	Kofoedsminde	Domsfældte udviklingshæmmede	SEL § 103
Region Sjælland	Kofoedsminde	Domsfældte udviklingshæmmede	SEL § 108 stk. 6

Tabel 3: Oversigt over de sikrede afdelinger omfattet af en objektiv finansieringsandel

Driftsherre	Tilbud	Målgruppe	Paragraf
Region Syddanmark	Egely - alm. Sikrede	Social truede børn og unge	BL § 43, stk. 1 nr. 6
Region Syddanmark	Egely - særligt sikrede	Social truede børn og unge	BL § 43, stk. 1 nr. 6
Region Midtjylland	Grenen - alm. Sikrede	Kriminelle og kriminalitetstruede unge med psykiske lidelser	BL § 43, stk. 1 nr. 6
Region Midtjylland	Grenen - særligt Sikrede	Kriminelle og kriminalitetstruede unge med psykiske lidelser	BL § 43, stk. 1 nr. 6
Region Midtjylland	Koglen - alm. Sikrede	Kriminelle og kriminalitetstruede unge	BL § 43, stk. 1 nr. 6
Region Nordjylland	Kompasset	Sikrede pladser	BL § 43, stk. 1 nr. 6
Region Sjælland	Bakkegården	Kriminelle unge i alderen 12-18 år	BL § 43, stk. 1 nr. 6
Region Sjælland	Stevnsfortet	Kriminelle unge i alderen 12-18 år	BL § 43, stk. 1 nr. 6
Region Hovedstaden	Sølager	Sikrede pladser	BL § 43, stk. 1 nr. 6
Københavns Kommune	Sønderbro	Sikrede pladser	BL § 43, stk. 1 nr. 6

Tabel 4: Oversigt over landsdelsdækkende tilbud fordelt på paragraffer og målgrupper

Driftsherre	Tilbud	Målgruppe	Paragraf	Kommuner dækket af aftalen
Region Syddanmark	Center for Høretab	Høretab	FSL § 20 stk. 3	Kommunerne i Region Syddanmark og i Region Midtjylland med undtagelse af Favrskov, Norddjurs, Randers, Skive, Syddjurs og Viborg kommuner.
Region Syddanmark	Center for Høretab	Høretab	LSV § 1 stk. 3	Kommunerne i Region Syddanmark og i Region Midtjylland med undtagelse af Favrskov, Norddjurs, Randers, Skive, Syddjurs og Viborg kommuner.
Region Syddanmark	Center for Høretab	Høretab	BL § 43, stk. 1 nr. 6	Kommunerne i Region Syddanmark og i Region Midtjylland med undtagelse af Favrskov, Norddjurs, Randers, Skive, Syddjurs og Viborg kommuner.
Region Nordjylland	Undervisning og Behandling – CDH, (Aalborgskolen)	Høretab	FSL § 20 stk. 3	Kommunerne i Region Nordjylland plus Favrskov, Norddjurs, Randers, Skive, Syddjurs og Viborg kommuner
Region Nordjylland	Undervisning og Behandling – CDH (Aalborgskolen)	Høretab	LSV § 1 stk. 2	Kommunerne i Region Nordjylland plus Favrskov, Norddjurs, Randers, Skive, Syddjurs og Viborg kommuner
Region Nordjylland	Tilbud for Børn og Voksne med Døvblindhed og Høretab (Planethuset)	Høretab	BL § 43, stk. 1 nr. 6 og SEL §§ 107 og 108	Kommunerne i Region Nordjylland plus Favrskov, Norddjurs, Randers, Skive, Syddjurs og Viborg kommuner
Region Hovedstaden	Geelsgårdskolen	Børn og unge med svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde	FSL § 20 stk. 3	Samtlige kommuner i Region Hovedstaden og Region Sjælland. ⁷
Region Hovedstaden	Geelsgårdskolen	Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde	SEL § 104	Samtlige kommuner i Region Hovedstaden og Region Sjælland.

⁷ Døvblinde børn er delvist objektivt finansieret af ni navngivne kommuner i Region Hovedstaden, mens børn og unge med svære fysiske handicap er finansieret af alle kommuner i Region Hovedstaden og Region Sjælland, jf. Bekendtgørelse 760 af 24/06/2014, § 11, stk.1 nr. 4 og nr. 5.

Region Hovedstaden	Geelsgårdskolen	Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde	BL § 84	Samtlige kommuner i Region Hovedstaden og Region Sjælland.
Region Hovedstaden	Geelsgårdskolen	Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde	BL § 43, stk. 1 nr. 6	Samtlige kommuner i Region Hovedstaden og Region Sjælland.
Region Hovedstaden	Geelsgårdskolen	Svære fysiske funktionsnedsættelser og døvblinde	STU	Samtlige kommuner i Region Hovedstaden og Region Sjælland.
Københavns Kommune	Skolen på Kastelvej	Nedsat fysisk funktionsevne	FSL § 20 stk. 3	Kommunerne i Region Hovedstaden og i Region Sjælland.

Bilag 2: Oversigt over kapacitet og belægning

Tabel 1: Oversigt over landsdækkende tilbud fordelt på paragraffer og målgrupper

Type	Driftsherr e	Tilbud	Målgruppe	Paragraf	Tekst	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Landsdækkende tilbud	Region Nordjylland	Center for Sansenedsættelse (Aalborgskolen)	Døvblindhed	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
					Pladsforbrug Samlet	5,6	4,4	6,3	7,5	7,2	6,4	7,0	
					Belægningsprocent	93%	73%	105%	125 %	119 %	107 %	117 %	
Landsdækkende tilbud	Region Sjælland	Børneskolen Filadelfia	Børn indlagt på Epilepsihospitalets børneafdeling	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	1,7	1,7	1,7
					Pladsforbrug Samlet	11,3	9,1	9,1	2,0	1,7	1,7	1,6	
					Belægningsprocent	103%	83%	83%	18%	15%	101 %	96%	
Landsdækkende tilbud	Region Sjælland	Refsnæsskolen/Synscenter Refsnæs	Blinde og svagsynede	FSL § 20 stk. 3	Pladstal	18,0	16,0	13,0	12,0	9,0	8,0	8,0	8,0
					Pladsforbrug Samlet	14,5	12,3	12,6	10,0	9,2	8,4	11,3	
					Belægningsprocent	81%	77%	97%	83%	102 %	105 %	141 %	
Landsdækkende tilbud	Region Nordjylland	Tilbud for Børn og Voksne med Døvblindhed og Høretab (Aktivitet- og Samværstilbud)	Døvblindhed	SEL § 104	Pladstal	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0
					Pladsforbrug Samlet	44,2	43,8	45,0	46,8	50,2	48,0	49,7	
					Belægningsprocent	92%	91%	94%	98%	105 %	100 %	104 %	
Landsdækkende tilbud	Region Nordjylland	Tilbud for Børn og Voksne med Døvblindhed og Høretab (Ungdomshjemmet)	Døvblindhed	SEL §§ 107, 108 og BL § 43	Pladstal	13,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
					Pladsforbrug Samlet	11,0	8,3	11,3	12,4	10,6	12,5	13,0	
					Belægningsprocent	95%	75%	103%	113 %	96%	114 %	118 %	

				stk. 1 nr. 6									
Landsdækken de tilbud	Region Nordjyllan d	Botilbud for Voksne med Døvblindhed (Danalien Kloden Nord Kloden Syd)	Døvblindhed	SEL § 108	Pladstal	38,0	38,0	38,0	38,0	38,0	38,0	38,0	38,0
					Pladsforbrug Samlet	39,4	41,3	39,6	40,3	39,9	40,0	39,8	
					Belægningsproce nt	104%	109%	104%	106 %	105 %	105 %	105 %	
Landsdækken de tilbud	Region Nordjyllan d	Tilbud for Børn og Voksne med Døvblindhed og Høretab (Bøgehuset)	Høretab og døvblindhed	BL § 43, stk. 1 nr. 6 og 107	Pladstal	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
					Pladsforbrug Samlet	4,9	4,1	4,4	4,6	5,2	4,8	4,7	
					Belægningsproce nt	82%	68%	73%	77%	87%	80%	78%	
Landsdækken de tilbud	Region Nordjyllan d	Center for Sansenedsættelse (Aalborgskolen)	Døvblindhed	LSV § 1 stk. 2	Pladstal	36,0	36,0	36,0	36,0	36,0	36,0	36,0	36,0
					Pladsforbrug Samlet	43,2	41,5	39,6	38,2	36	32,4	33,7	
					Belægningsproce nt	120%	115%	110%	106 %	100 %	90%	94%	

Tabel 2: Oversigt over øvrige landsdækkende tilbud fordelt på paragraffer og målgrupper

Type	Driftsherre	Tilbud	Målgruppe	Paragraf	Tekst	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Øvrige landsdækkende tilbud	Region Sjælland	Kofoedsminde	Domsfældte udviklingshæmmede	SEL § 103	Pladstal	45	52	52	52,0	52,0	60,0	60,0	20,0
					Pladsforbrug Samlet	59,8	59,2	59,5	73,1	71,2	68,8	61,6	
					Belægningsprocent	133%	114%	114%	140%	137%	115%	103%	
Øvrige landsdækkende tilbud	Region Sjælland	Kofoedsminde	Domsfældte udviklingshæmmede	SEL § 108	Pladstal	68,0	68,0	67,0	81,0	81,0	81,0	84,0	79,0
					Pladsforbrug Samlet	69,6	73,6	78,3	82,9	84,7	82,3	78,3	
					Belægningsprocent	102%	108%	117%	102%	105%	102%	93%	
Øvrige landsdækkende tilbud	Københavns Kommune	Institut for Blinde og	Blinde og svagsynede	LSV § 1 stk. 1	Pladstal	9,0	10,0	10,0	10,0	80,0	98,0	98,0	98,0
					Pladsforbrug Samlet	9,1	10,0	10,0	10,0	80,0	98,0	103,0	
					Belægningsprocent	101%	100%	100%	100%	100%	100%	105%	

		Svagsynede (IBOS)											
Øvrige landsdækkende tilbud	Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	Rehabilitering, § 85	Pladstal	3,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
					Pladsforbrug Samlet	2,4	10,0	6,0	5,0	7,0	5,0	4,0	
					Belægningsprocent	80%	100%	60%	50%	70%	50%	40%	
Øvrige landsdækkende tilbud	Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	SEL § 103	Pladstal	6,0	6,0	6,0	6,0	5,0	5,0	5,0	5,0
					Pladsforbrug Samlet	5,8	5,8	4,0	6,0	2,7	2,8	4,0	
					Belægningsprocent	96%	96%	67%	100%	54%	56%	80%	
Øvrige landsdækkende tilbud	Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	SEL § 104	Pladstal	17,0	36,0	36,0	32,0	32,0	32,0	32,0	32,0
					Pladsforbrug Samlet	20,8	36,0	29,0	32,0	30,1	28,66	31,0	
					Belægningsprocent	122%	100%	81%	100%	94%	90%	97%	
Øvrige landsdækkende tilbud	Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	SEL § 107	Pladstal	13,0	14,0	14,0	13,0	13,0	13,0	13,0	13,0
					Pladsforbrug Samlet	13,9	14,0	14,0	11,0	8,6	10,0	9,0	
					Belægningsprocent	107%	100%	100%	85%	66%	77%	69%	
Øvrige landsdækkende tilbud	Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	SEL § 108	Pladstal	13,0	16,0	18,0	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0
					Pladsforbrug Samlet	12,6	16,0	18,0	20,0	19,6	19,8	21,0	
					Belægningsprocent	97%	100%	100%	91%	89%	90%	95%	
Øvrige landsdækkende tilbud	Københavns Kommune	Institut for Blinde og Svagsynede (IBOS)	Blinde og svagsynede	STU	Pladstal	6,0	7,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
					Pladsforbrug Samlet	6,5	7,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	
					Belægningsprocent	108%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	

Tabel 3: Oversigt over de sikrede afdelinger omfattet af en objektiv finansieringsandel

Type	Driftsherre	Tilbud	Målgruppe	Paragraf	Tekst	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
					Pladstal	14,0	14,0	14,0	15,0	16,0	16,0	15,0	15,0

Sikrede afdelinger	Region Syddanmark	Egely - alm. Sikrede	Social truede børn og unge	BL § 43, stk. 1 nr. 6	Pladsforbrug Samlet	12,6	15,2	14,2	13,7	13,2	10,3	12,6	
					Belægningsprocent	90%	109%	101%	91%	83%	65%	84%	
Sikrede afdelinger	Region Syddanmark	Egely - særligt sikrede	Social truede børn og unge	BL § 43, stk. 1 nr. 6	Pladstal	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	4,0
					Pladsforbrug Samlet	3,0	2,8	4,0	4,0	3,3	2,9	3,4	
					Belægningsprocent	60%	56%	80%	80%	65%	57%	68%	
Sikrede afdelinger	Region Midtjylland	Grenen - alm. Sikrede	Kriminelle og kriminalitetstruede unge med psykiske lidelser	BL § 43, stk. 1 nr. 6	Pladstal	10,0	10,0	10,0	10,3	12,0	13,0	14,2	14,0
					Pladsforbrug Samlet	9,5	10,0	9,9	9,5	11,4	12,7	12,1	
					Belægningsprocent	95%	100%	99%	92%	95%	97%	85%	
Sikrede afdelinger	Region Midtjylland	Grenen - særligt Sikrede	Kriminelle og kriminalitetstruede unge med psykiske lidelser	BL § 43, stk. 1 nr. 6	Pladstal	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
					Pladsforbrug Samlet	4,6	4,8	4,4	4,8	4,5	3,2	3,4	
					Belægningsprocent	92%	96%	88%	96%	90%	64%	68%	
Sikrede afdelinger	Region Midtjylland	Koglen - alm. Sikrede	Kriminelle og kriminalitetstruede unge	BL § 43, stk. 1 nr. 6	Pladstal	10,0	10,0	10,0	10,2	11,0	11,0	10,2	12,0
					Pladsforbrug Samlet	9,9	10,0	9,9	10,2	10,8	10,5	9,8	
					Belægningsprocent	99%	100%	99%	100%	98%	95%	96%	
Sikrede afdelinger	Region Nordjylland	Kompasset (Den Sikrede Institution Kompasset)	Sikrede pladser	BL § 43, stk. 1 nr. 6	Pladstal	8,0	8,0	8,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
					Pladsforbrug Samlet	7,3	8,1	9,1	9,6	9,5	9,6	9,4	
					Belægningsprocent	91%	101%	114%	96%	95%	96%	94%	
Sikrede afdelinger	Region Sjælland	Bakkegården	Kriminelle unge i alderen 12-18 år	BL § 43, stk. 1 nr. 6	Pladstal	10,0	10,0	10,0	15,0	15,0	15,0	12,1	15,0
					Pladsforbrug Samlet	7,5	7,9	9,2	12,6	11,2	10,2	10,0	
					Belægningsprocent	75%	79%	92%	86%	75%	68%	83%	
Sikrede afdelinger	Region Sjælland	Stevnsfortet	Kriminelle unge i alderen 12-18 år	BL § 43, stk. 1 nr. 6	Pladstal	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
					Pladsforbrug Samlet	7,4	9,2	10,7	10,1	8,3	10,4	10,2	
					Belægningsprocent	67%	84%	97%	92%	75%	95%	93%	
Sikrede afdelinger	Region Hovedstaden	Sølager	Sikrede pladser	BL § 43, stk. 1 nr. 6	Pladstal	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	18,0	23,0
					Pladsforbrug Samlet	12,4	15,3	15,8	13,6	13,4	15,5	17,6	

					Belægningsprocent	83%	102%	106%	91%	90%	103,3%	93%	
Sikrede afdelinger	Københavns Kommune	Sønderbro	Sikrede pladser	BL § 43, stk. 1 nr. 6	Pladstal	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
					Pladsforbrug Samlet	16,7	17,3	17,8	15,8	17,8	17,8	17,1	
					Belægningsprocent	93%	96%	99%	88%	99%	99%	95%	

Bilag 3: Forventet aktivitet i døvekonsulentordningen 2025-2026

Introduktion og lovgrundlag

Døvekonsulentordningen leverer helhedsorienteret socialfaglig bistand til personer med døvhed eller betydeligt høretab. Ordningen understøtter borgerens livsførelse og inklusion i samfundet i henhold til Lov om Social Service §§ 12, 13 og 174 (jf. Bekendtgørelse 219 af 10.02.2022 § 22). Udover den direkte borgerkontakt agerer ordningen videnscenter og rådgivningspartner for kommuner, regioner og øvrige professionelle aktører.

Tilgængelighed og opsøgende indsats

Vi opererer med åben visitation, hvilket sikrer lav tærskel for henvendelser fra både borgere, myndigheder og erhvervsliv. Da ordningen ikke er begrænset af pladsnormering, styres ressourcerne efter det faktiske aktivitetsbehov.

Erfaringer fra de seneste år har ført til en strategisk tilpasning af vores kommunikationskanaler. Vi har valgt at lukke chat-funktionen til fordel for en styrket fysisk tilstedeværelse. Vi fastholder og udbyder månedlig åben rådgivning i lokale døveforeninger (herunder Herning, Aarhus, Aalborg, Odense, Fredericia, Ringsted, Næstved og København) samt på landets kommunikationscentre og undervisningstilbud.

Vi har i 2025 afholdt oplæg hos samarbejdspartner, arbejdsgiver, uddannelsesinstitutioner, plejehjem og andre steder hvor der er døve elever eller ansatte.

Strategiske indsatser og formidling

Erhvervsrettet fokus – "SE HVAD JEG SAGDE":

I 2025 gennemførte vi et stort anlagt event på Fredericia Teater med fokus på døves vilkår på arbejdsmarkedet. Gennem personlige fortællinger og faglige oplæg fik 250 deltagere – en blanding af borgere og fagprofessionelle – indblik i:

- **Barrierer og løsninger:** Hvordan kommunikation og arbejdspladsindretning kan optimeres.
- **Forandringspsykologi:** Hvorfor vanens magt ofte hindrer inklusion, og hvordan vi overvinder det.
- **Arbejdsfællesskabets betydning:** Analyse af de eksistentielle og sociale barrierer ved eksklusion fra arbejdsmarkedet.

Folkemødet og politisk fokus 2026:

I 2026 deltager vi på Folkemødet i samarbejde med relevante brugerorganisationer. Fokus vil her være på de konsekvenser, forsinkelser i sagsbehandling og bevillinger har for borgerens livskvalitet og selvstændighed.

Aktuelle temaer og faglige udfordringer

- **Sprogdeprivation:** Vi sætter fokus på konsekvenserne af manglende tidlig adgang til sprog. Sprogdeprivation kan medføre kognitive og kommunikative udfordringer, som fejlagtigt kan tolkes som nedsat begavelse, hvilket skaber massive barrierer i voksenlivet.
- **Digital vidensdeling:** For at støtte kommunale sagsbehandlere har vi udviklet en serie instruktionsvideoer. Disse formidler viden om døvekonsulentens rolle, tegnsprogets nuancer og forskellen på tegnsprogs- og døvetolkning.

- **Ukrainske flygtninge:** Vi oplever en fortsat kompleks opgave med at støtte døve ukrainske flygtninge. Gruppen er præget af krigstraumer og kulturelle forskelle, hvilket kræver en særlig indsats for at bygge bro til det danske arbejdsmarked og sociale system.
- Vi ser en markant stigning i opgavernes kompleksitet. Selvom det samlede antal kontakter stabiliserer sig på et niveau før pandemien, kræver hver enkelt sag nu flere ressourcer grundet eksistentielle problemstillinger og længerevarende rådgivningsforløb.

Aktivitetsoversigt og fremskrivning:

Aktivitet	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Kontakt borger	1011	852	1019	613	694	773	Ca. 800	849	999	1000	1000
Rådgivninguden cpr	107	213	256	185	215	253	Ca. 270	354	65	100	100
Oplæg	13	46	39	8	16	25	Ca. 30	57	62	60	60
Samlet aktivitet	1131	1111	1314	806	925	1038	Ca. 1100	1260	1126	1160	1160

Fremtidigt fokus

Vores mål for 2026-2027 er at kvalificere beslutningsgrundlaget hos de kommunale myndigheder. Ved at tilbyde vores specialiserede viden sikrer vi, at sagsbehandlere har de nødvendige værktøjer til at træffe fagligt velfunderede beslutninger til gavn for borgeren.

Statusrapport: Døvekonsulentordningen (CFD)

Emne: Oversigt over døvekonsulenternes virke, rammer og metodiske grundlag

2. Geografisk dækning og tilgængelighed

For at sikre nærhed og tilgængelighed for borgerne opererer døvekonsulentordningen fra fem regionale kontorer i henholdsvis **Aalborg, Aarhus, Fredericia, Odense og Valby**.

Ydelsen leveres fleksibelt og tilpasses borgerens behov gennem:

- Fysiske møder på CFD's kontorer.
- Udekørende rådgivning i borgerens eget hjem eller hos øvrige rekvirenter.
- Digitale løsninger via online platforme eller telefonisk kontakt.

3. Faglig profil og specialkompetencer

Døvekonsulenterne udgør en specialiseret medarbejdergruppe bestående af socialrådgivere og pædagoger. Personalet besidder en unik kombination af generel social- og arbejdsmarkedsfaglig viden og specifik ekspertise i de særlige livsvilkår, der knytter sig til døvhed.

Særlige kompetencer omfatter:

- **Sprog og kommunikation:** Konsulenterne kommunikerer direkte med borgerne på tegnsprog
- **Kulturel indsigt:** Et indgående kendskab til døvekultur og målgruppens begrebsverden sikrer en respektfuld indsats med forståelse for de psykosociale mekanismer, der er i spil ved et betydeligt høretab.

4. Metodisk tilgang

Indsatsen er funderet i en forskningsbaseret metodik med fokus på **Mestring og Empowerment**.

I praksis betyder det, at døvekonsulenterne arbejder målrettet på at styrke borgerens handlekompetence og oplevelse af kontrol over eget liv. Der lægges vægt på at understøtte borgerens personlige ressourcer og motivation, så vedkommende kan navigere selvstændigt i samfundet trods sit funktionstab.

Udviklingsplan for bo- og aktivitetstilbud- det Landsbyen Sølund 2027 - 2028

Indhold

1.	Indledning	3
2.	Landsbyen Sølunds målgruppe	4
2.1	Udvikling i målgruppens sammensætning	4
3.	Kapacitet og efterspørgsel på pladser	5
4.	Fokusområder og udviklingsmål for 2027 – 2028	6
4.1	Nyt perspektiv på det specialiserede voksenområde	6
4.2	Udvikling af de fysiske rammer i bo- og aktivitetstilbuddet Landsbyen Sølund	6
4.2.1	Situationsbillede – efterspørgslen, målgruppen og de fysiske rammer	6
4.2.2	Omdannelse af boliger til personalefaciliteter	7
4.2.3	Ny boenhed 20	8
4.2.4	Analyse af tilpasninger af bo- og aktivitetssenheder	8
4.3	Fastholdelse af bo- og aktivitetstilbuddet Landsbyen Sølund som et højt specialiseret tilbud	9
4.3.1	Situationsbillede – rekruttering, kompetenceudvikling og medarbejdertrivsel	9
4.3.2	Tiltrækning og tilknytning af kompetente medarbejdere og ledere	10
4.3.3	Kompetenceudvikling og faglig understøttelse	10
4.3.4	Medarbejdertrivsel	10
5.	Økonomi	11

1. Indledning

Denne udviklingsplan for bo- og aktivitetstilbuddet Landsbyen Sølund indgår som bilag til rammeaftalen for 2027–2028 i Region Midtjylland.

Udviklingsplanen er udarbejdet i en periode, hvor der pågår et politisk og strategisk arbejde i Skanderborg Kommune vedrørende den fremtidige udvikling af Landsbyen Sølund. Dette arbejde vil indgå i de kommende budgetforhandlinger, og der er på tidspunktet for udarbejdelsen af denne udviklingsplan endnu ikke truffet endelige beslutninger om retning og omfang.

Udviklingsplanen afspejler derfor den nuværende viden og de udviklingstendenser, der tegner sig, og vil kunne blive justeret i forlængelse af den politiske behandling af området.

Landsbyen Sølund er samtidig kendetegnet ved en særlig sameksistens mellem bo- og aktivitetstilbuddet og øvrige funktioner og aktiviteter på arealerne. I de kommende år forventes en øget aktivitet i området, blandt andet som følge af ændringer i anvendelsen af eksisterende bygninger.

Særligt er de såkaldte hvide pavilloner, de oprindelige bygninger fra 1930'erne, vurderet utidssvarende i forhold til deres nuværende anvendelse, og Skanderborg Kommune arbejder derfor med alternative anvendelsesmuligheder. Dette vil medføre ændringer i områdets samlede aktivitetsniveau og anvendelse, hvilket også har betydning for rammerne omkring bo- og aktivitetstilbuddet.

Indledningen skal således læses som et afsæt for en udviklingsplan, hvor der både arbejdes med aktuelle tilpasninger og med en længerevarende udviklingsretning for Landsbyen Sølund.

2. Landsbyen Sølunds målgruppe

Landsbyen Sølund er Danmarks største botilbud for voksne borgere med vidtgående varige fysiske og psykiske funktionsnedsættelser. Målgruppen er karakteriseret ved at have multiple diagnoser, komplicerede problemstillinger og/eller reaktioner i form af selvskadende eller udadreagerende adfærd.

Alle beboere har et markant støttebehov. Den typiske udviklingsalder varierer fra seks måneder til fire år. For nogle borgere kan udviklingsalderen dog være lavere eller højere.

2.1 Udvikling i målgruppens sammensætning

Målgruppen i Landsbyen Sølund er uændret, men sammensætningen af beboere har over tid udviklet sig markant. I dag er tilbuddet i højere grad målrettet borgere med meget komplekse og sammensatte støttebehov, hvor der er behov for en intensiv, tværfaglig og højt specialiseret indsats døgnet rundt.

Udviklingen betyder, at indsatsen i stigende grad tilrettelægges individuelt med udgangspunkt i den enkelte borgers behov for struktur, skærmning og reducere af sansepåvirkninger. Samtidig stiller det øgede krav til specialisering i både den pædagogiske og sundhedsfaglige indsats samt til organiseringen omkring den enkelte borger.

Efterspørgslen fra øvrige kommuner er fortsat høj og stabil, men er i stigende grad rettet mod pladser til borgere med behov for individuelt tilrettelagte tilbud og omfattende skærmning.

Den ændrede sammensætning af målgruppen medfører et kontinuerligt behov for at udvikle og tilpasse både faglige tilgange, organisering og rammer, således at indsatsen til enhver tid matcher den enkelte borgers behov.

3. Kapacitet og efterspørgsel på pladser

Landsbyen Sølund har en samlet kapacitet på 206 boliger/døgnpladser og 131 dagtilbudspladser, herunder et varierende antal STU-forløb.

Landsbyen Sølund er godkendt til 176 aktivitetstilbudspladser. Den aktuelle kapacitet på 131 pladser afspejler den ændrede målgruppesammensætning, jf. afsnit 2.1, samt begrænsninger i de nuværende fysiske rammer. Den reelle kapacitet er derfor lavere end den formelle godkendelse.

Døgnpladserne er fordelt på følgende pladstyper:

- 38 pladser efter Servicelovens § 108
- 168 pladser efter almenboliglovens § 105, hvor der leveres ydelser efter Servicelovens §§ 83 og 85

Det samlede antal boliger i Landsbyen Sølund svarer imidlertid ikke til det faktiske antal beboere. Der er aktuelt 198 beboere, hvilket afspejler, at en del boliger periodevis ikke er i anvendelse. Dette skyldes ikke manglende efterspørgsel, men er et resultat af de eksisterende fysiske rammer og hensynet til beboernes behov. I praksis betyder det, at boliger i nogle tilfælde holdes ledige for at kunne sikre den nødvendige skærmning og trivsel for naboer, ligesom enkelte boliger ikke kan anvendes til borgere med meget komplekse behov. Denne fleksibilitet er i de nuværende rammer en forudsætning for at kunne tilbyde en fagligt forsvarlig indsats.

Visitationen til døgnpladserne sker med fokus på at matche den enkelte borger til en boenhed, hvor beboersammensætning og faglighed understøtter borgerens behov – eksempelvis inden for multihandicap, psykiatri, autismespektrumforstyrrelser og demens. I denne sammenhæng sondres der ikke mellem lovgrundlag for den enkelte bolig (Serviceloven eller Almenboligloven), med undtagelse af borgere med en foranstaltningsdom.

Landsbyen Sølund optager fortsat på egen dynamisk emneliste. Den aktuelle liste omfatter

- 33 borgere til døgntilbud samt aktivitetstilbud fordelt på 12 kommuner.

Efterspørgslen efter pladser i Landsbyen Sølund er fortsat høj og er i stigende grad karakteriseret ved borgere med meget komplekse og sammensatte behov for støtte, pleje, aktivitetstilbud og skærmning. Samtidig betyder de fysiske rammer, at det i nogle tilfælde ikke er muligt at imødekomme efterspørgslen, hvilket kan medføre en situation, hvor der både er borgere på venteliste og ledige boliger.

Samlet set understreger dette behovet for løbende tilpasning af både kapacitet og fysiske rammer, således at tilbuddet i højere grad kan imødekomme den efterspurgte målgruppe og sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af den samlede boligkapacitet.

Der har i 2025 været 9 udskrivninger, hvoraf 7 skyldes dødsfald og 2 skyldes fraflytninger på grund af utilstrækkelige fysiske rammer.

4. Fokusområder og udviklingsmål for 2027 – 2028

4.1 Nyt perspektiv på det specialiserede voksenområde

Skanderborg Kommunes Byråd har med Budgetaftalen 2025-2028 vedtaget den 10-årige strategi Nyt perspektiv på det specialiserede voksenområde. Strategien danner rammen for den langsigtede udvikling af området og har fokus på at sikre en bæredygtig tilbudsvifte, der både imødekommer borgernes behov og understøtter en ansvarlig anvendelse af ressourcerne.

Som led i strategien arbejdes der med udvikling af både forebyggende indsatser, botilbud, aktivitetstilbud og de fysiske rammer på området. Udviklingen af Landsbyen Sølund indgår som et selvstændigt udviklingsspor og har en central betydning for realiseringen af strategiens mål.

I Nyt perspektiv på det specialiserede voksenområde har udviklingen af bo- og aktivitetstilbud i Landsbyen Sølund et særskilt udviklingsspor. Udviklingen af Landsbyen Sølund indeholder en række scenarier på både kort og lang sigt, der baserer sig på følgende præmisser:

- At vi har pladser nok til at fastholde og udvikle viden og metoder på det specialiserede socialområde
- At vi har det tilstrækkelige antal fagligt kompetente medarbejdere, gerne rekrutteret fra lokalområdet
- At vi kan sikre tidssvarende rammer, der efterlever krav fra tilsynsmyndighederne
- At vi sikrer sammenhængen til de øvrige kapacitetstilpasninger på handicapområdet i Skanderborg Kommune
- At vi løbende tilpasser ud fra borgernes behov (de borgere, der bor i boenhederne)
- At vi sikrer sammenhængen mellem udviklingen af botilbuddene og udviklingen af rammerne for aktivitetstilbuddene
- At vi lever op til forsyningsforpligtelsen i rammeaftalen
- At vi følger den nationale specialeplanlægning og tilpasser Landsbyen Sølunds tilbud herefter
- At vi afsøger muligheder for, gennem Landsbyggefonden, at få opdateret boliger bygget efter Almenboligloven.

Der er tale om en flerårig udviklingshorisont, hvor investeringer i både botilbud og aktivitetstilbud kan medføre et øget finansieringsbehov og påvirke takstudviklingen.

4.2 Udvikling af de fysiske rammer i bo- og aktivitetstilbuddet Landsbyen Sølund

4.2.1 Situationsbillede – efterspørgslen, målgruppen og de fysiske rammer

Efterspørgslen efter pladser i Landsbyen Sølund er fortsat rettet mod borgere med meget kompleks og sammensatte støttebehov, der forudsætter en højt specialiseret og tværfaglig indsats. Landets kommuner efterspørger derfor primært pladser til borgere, der ikke kan rummes i almindelige botilbud.

Samtidig er de eksisterende fysiske rammer i flere sammenhænge ikke tilstrækkeligt tilpasset målgruppens behov. Særligt gælder dette for borgere med behov for skærmning, reduceret sansepåvirkning og tydelig struktur i hverdagen. De nuværende rammer medfører, at den faglige indsats i praksis må tilpasses bygningerne, hvilket påvirker både kvaliteten af tilbuddet og arbejdsmiljøet for medarbejderne.

Manglende sammenhæng mellem rammer og opgave nødvendiggør kompenserende tiltag i hverdagen, herunder individuelle løsninger og øget ressourceanvendelse omkring den enkelte borger. Dette medfører stigende driftsudgifter og dermed et opadgående pres på taksterne.

Udviklingen i beboersammensætningen har samtidig medført et stigende behov for specialisering i indsatsen. Den høje specialiseringsgrad stiller øgede krav til rekruttering og fastholdelse af medarbejdere, og det vurderes på længere sigt vanskeligt at opretholde det nuværende kapacitetsniveau i forhold til borgere med meget høje støttebehov, hvis der ikke samtidig sker en tilpasning af rammer og organisering.

På den baggrund arbejder Skanderborg Kommune med en gradvis tilpasning af kapaciteten i Landsbyen Sølund. Det forventes, at antallet af boliger over tid reduceres som led i omdannelse af eksisterende boliger til blandt andet servicearealer samt en generel tilpasning til målgruppens behov.

Denne udvikling indebærer, at kapaciteten i tilbuddet justeres i forhold til den fælleskommunale forsyningsopgave med henblik på at sikre en fortsat fagligt forsvarlig indsats og hensynet til beboernes trivsel.

4.2.2 Omdannelse af boliger til personalefaciliteter

De eksisterende personalefaciliteter i Landsbyen Sølunds boenheder lever ikke i tilstrækkelig grad op til gældende krav fra tilsynsmyndighederne. Der mangler egnede rum til medicinhåndtering, dokumentation, møder og pauser.

Som en midlertidig løsning har Skanderborg Kommune igangsat en omdannelse af boliger til personalefaciliteter i udvalgte boenheder. I alt omdannes otte boliger til formålet.

Status for arbejdet er aktuelt:

- 4 boliger er færdigomdannet
- 2 boliger er under ombygning
- 2 boliger afventer ledig og egnet bolig

Tiltaget bidrager til at skabe mere forsvarlige rammer for både den faglige indsats og arbejdsmiljøet, men indebærer samtidig en reduktion af det samlede antal boliger.

Der arbejdes parallelt med langsigtede løsninger for etablering af tidssvarende og integrerede personalefaciliteter i boenhederne.

4.2.3 Ny boenhed 20

Etableringen af boenhed 20 er et centralt udviklingstiltag, der skal imødekomme behovet for pladser til borgere med omfattende behov for skærmning og reduceret sansepåvirkning.

Projektet er realiseret med tilsagn om statslig lånefinansiering til udvidelse af botilbudskapaciteten på socialområdet.

Boenheden består af ni boliger opført i én etape for at sikre realisering inden for rammerne af lånepuljen. Udvidelsen forventes at bidrage til lavere takster for målgruppen med de mest omfattende behov samt til, at flere borgere kan tilbydes et tilbud, der lever op til gældende faglige og tilsynsmæssige krav.

Byggeriet er igangsat, og beboerne er genhuset i byggeperioden. Boenheden forventes færdigopført og klar til ibrugtagning primo 2027 i overensstemmelse med rammerne for lånepuljen.

Den nye boenhed vil styrke kapaciteten i forhold til den mest specialiserede målgruppe og skabe bedre fysiske rammer for både beboere og medarbejdere. Boligerne stilles til rådighed for alle landets kommuner.

4.2.4 Analyse af tilpasninger af bo- og aktivitetsenheder

Der er i 2025–2026 gennemført en samlet analyse af de fysiske rammer i Landsbyen Sølund med fokus på både botilbud og aktivitetstilbud. Analysen indgår som led i det strategiske arbejde med udviklingen af det specialiserede voksenområde og danner grundlag for de videre politiske prioriteringer.

4.2.4.1 Udvikling af botilbuddet og samarbejde med Landsbyggefonden

Analysen peger på et behov for en helhedsorienteret modernisering af de eksisterende boliger, således at de i højere grad understøtter målgruppens behov og den faglige indsats.

Som led i dette arbejde er der opnået tilsagn fra Landsbyggefonden om støtte til modernisering af de almene boliger samt efterfølgende driftsstøtte. Der arbejdes aktuelt frem mod udarbejdelse af et Skema A med henblik på politisk godkendelse.

Arbejdet omfatter en differentiering af boligtyper samt en tilpasning af boligstrukturen, hvor boligarealer løbende omdannes til nødvendige servicearealer. Dette er en forudsætning for, at den pædagogiske og sundhedsfaglige indsats kan udføres under forsvarlige forhold, idet der ikke er mulighed for væsentlige tilbygninger til de eksisterende boenheder.

Det bemærkes, at boliger efter Servicelovens § 108 ikke er omfattet af Landsbyggefondens støttemuligheder. Skanderborg Kommune vil derfor være opmærksom på eventuelle nationale låne- og puljemuligheder til modernisering af disse boenheder.

4.2.4.2 Udvikling af aktivitetstilbuddet som del af helhedstilbuddet

Analysen omfatter ligeledes aktivitetstilbuddet, som er en integreret del af det samlede tilbud i Landsbyen Sølund.

Analysen peger på behov for et mere differentieret og fleksibelt aktivitetstilbud, der i højere grad kan imødekomme målgruppens behov for skærmning, individuelt tilpassede aktiviteter og mulighed for fællesskab i forskellige grader.

De nuværende rammer for aktivitetstilbuddet er i flere tilfælde midlertidige og ikke tilstrækkeligt tilpasset målgruppen. Det betyder, at aktiviteter i dag i nogle tilfælde må tilrettelægges i borgernes egne boliger eller under forhold, der ikke i tilstrækkelig grad understøtter formålet med tilbuddet.

Analysen viser samtidig, at der ved opretholdelse af det nuværende niveau – eller et fremtidigt niveau på omkring 175 borgere – vil være behov for et væsentligt større areal til aktivitetstilbud. Det nødvendige antal kvadratmeter til et differentieret og tidssvarende tilbud udgør en betydelig bygningsmæssig udfordring, da der er begrænsede muligheder for udvidelse inden for de eksisterende rammer.

Der er derfor behov for at arbejde med nye løsninger for placering og organisering af aktivitetstilbuddet, herunder muligheder for nybyggeri eller omfattende omdannelse af eksisterende faciliteter.

Udviklingen af aktivitetstilbuddet skal ses i tæt sammenhæng med udviklingen af botilbuddet, idet de to funktioner udgør et samlet helhedstilbud, hvor ændringer i den ene del har direkte betydning for den anden.

Resultaterne af analysen indgår i Byrådets videre arbejde med prioritering af investeringer, kapacitet og den samlede udviklingsretning for Landsbyen Sølund.

4.3 Fastholdelse af bo- og aktivitetstilbuddet Landsbyen Sølund som et højt specialiseret tilbud

4.3.1 Situationsbillede – rekruttering, kompetenceudvikling og medarbejdertrivsel

Skanderborg Kommunes specialiserede voksenområde står – som resten af landet – over for betydelige udfordringer i forhold til rekruttering og fastholdelse af kvalificeret personale. Dette gælder i særlig grad i Landsbyen Sølund, hvor opgaven er karakteriseret ved høj kompleksitet, specialisering og både psykisk og fysisk belastning.

Udviklingen i målgruppens sammensætning har medført et øget behov for medarbejdere med stærke specialpædagogiske og sundhedsfaglige kompetencer. Samtidig er det en generel udfordring at rekruttere medarbejdere med erfaring inden for målgruppen. Den høje specialiseringsgrad betyder, at det på længere sigt kan være vanskeligt at opretholde et stort antal højt specialiserede pladser, hvis der ikke samtidig sker en tilpasning af rammer, organisering og kompetenceunderstøttelse.

Landsbyen Sølund har derfor omlagt sine indsatser med øget fokus på praksisnær kompetenceudvikling og understøttelse af medarbejdere tæt på opgaveløsningen.

Medarbejdertrivsel og et bæredygtigt arbejdsmiljø er samtidig en forudsætning for både kvalitet og stabil drift. Arbejdet med trivsel skal ses i sammenhæng med målgruppe, fysiske rammer, organisering og faglighed.

Samlet set er tiltrækning, tilknytning og udvikling af kompetente medarbejdere en afgørende forudsætning for at fastholde Landsbyen Sølund som et højt specialiseret tilbud.

4.3.2 Tiltrækning og tilknytning af kompetente medarbejdere og ledere

Landsbyen Sølund har justeret sin tilgang til rekruttering med fokus på tilknytning og fastholdelse af medarbejdere. Tidligere initiativer som introduktionsstillinger er afviklet, og ressourcerne er i stedet prioriteret til styrkelse af faglighed og støtte i praksis.

Der arbejdes med at styrke arbejdspladsens attraktivitet gennem udvikling af arbejdsmiljø, organisering og lokale tiltag i de enkelte boenheder med henblik på at fastholde og tiltrække kvalificerede medarbejdere.

4.3.3 Kompetenceudvikling og faglig understøttelse

Kompetenceudviklingen er i stigende grad praksisnær og målrettet den enkelte enheds behov.

Landsbyen Sølunds Lærings- og Videnscenter understøtter dette arbejde gennem rådgivning, sparring og kompetenceudviklingsforløb tæt på borgerne. Formålet er at sikre et højt specialiseret fagligt niveau og en løbende udvikling af medarbejderes og lederes kompetencer i takt med målgruppens behov.

Arbejdet tager afsæt i Landsbyen Sølunds samlede læringsunivers og kompetenceudviklingsplan, som understøtter kompetenceudvikling på tværs af hele medarbejderforløbet – fra onboarding og god modtagelse af nyansatte til videreudvikling af erfarne medarbejdere og specialister. Derudover anvendes faglige netværk som en central læringsarena, hvor medarbejdere, specialister og ledere deler viden, sparrer om konkrete udfordringer og bidrager til den fortsatte udvikling af den specialiserede praksis.

4.3.4 Medarbejdertrivsel

Der arbejdes systematisk med medarbejdertrivsel som en forudsætning for kvalitet i opgaveløsningen og en bæredygtig drift.

Indsatserne tilrettelægges lokalt med fokus på sammenhængen mellem målgruppens behov, de fysiske rammer, organiseringen af arbejdet og medarbejdernes faglige forudsætninger. Der er fokus på forebyggelse af belastning og understøttelse af et stabilt og velfungerende arbejdsmiljø.

En vigtig forudsætning for medarbejdertrivsel er oplevelsen af at mestre opgaven samt adgang til faglig og ledelsesmæssig støtte. Derfor kobles udviklingen af arbejdsmiljø og trivsel tæt sammen med den praksisnære kompetenceudvikling og faglige understøttelse.

Gennem faste udviklingsdialoger mellem boenheder, aktivitetscentre og tværgående funktioner identificeres lokale udviklingsbehov og prioriterede indsatser. Samtidig understøtter Landsbyen Sølunds Lærings- og Videnscenter organisationen med faglig sparring, supervision og understøttelse i forbindelse med nye eller særligt komplekse opgaver, eksempelvis ved indflytning af borgere med omfattende støttebehov.

5. Økonomi

I de foregående afsnit er beskrevet den løbende udvikling i målgruppens sammensætning og det deraf følgende behov for en højere grad af specialisering i den faglige indsats samt behovet for bedre tilpasning og fleksible fysiske rammer.

Tilpasninger af både de fysiske rammer og organiseringen af indsatsen er nødvendige for at kunne sikre faglig kvalitet og forsvarlige forhold for både beboere og medarbejdere. Disse tilpasninger medfører imidlertid øgede omkostninger, som vil have betydning for takstniveauet.

En væsentlig økonomisk udfordring knytter sig til behovet for investeringer i bygningsmassen. I den forbindelse arbejdes der med overvejelser om en mere realistisk afskrivningshorisont for investeringer i bygninger. Traditionelt anvendes en afskrivningsperiode på op til 30 år, men i lyset af den hastige udvikling i målgruppens behov og sammensætning vurderes det, at en så lang tidshorisont kan være forbundet med usikkerhed. Der er derfor fokus på at finde en balance mellem langsigtede investeringer og den nødvendige fleksibilitet i forhold til fremtidige behov.

Samtidig indebærer de løbende omlægninger af både boligstruktur og servicearealer, at der opstår meromkostninger i driften. Disse omkostninger vil afspejle sig i taksterne, som følger borgeren, og dermed også have betydning for de kommuner, der køber pladser i Landsbyen Sølund.

På baggrund af de gennemførte analyser vurderes der aktuelt at være et investeringsbehov i størrelsesordenen 360 mio. kr. til udvikling af Landsbyen Sølands botilbud og aktivitetstilbud. Heraf udgør udviklingen af aktivitetstilbuddet ca. 285 mio. kr., mens udviklingen af botilbuddet, herunder servicearealer, udgør ca. 74 mio. kr.

Investeringernes størrelse afspejler det betydelige behov for modernisering og kapacitetstilpasning, som følger af den ændrede målgruppesammensætning og de krav, der stilles til et højt specialiseret tilbud. Investeringerne vil over tid have betydning for takstudviklingen.

Det er en central opgave at sikre, at investeringer og driftsomkostninger samtænkes, så der skabes tidssvarende rammer for borgerne og gode arbejdsforhold for medarbejderne samtidig med, at der arbejdes for en økonomisk bæredygtig drift.

Den igangværende udvikling af både botilbud og aktivitetstilbud – herunder etableringen af boenhed 20 og arbejdet med modernisering af de eksisterende rammer – skal ses som skridt i retning af at skabe en mere robust sammenhæng mellem faglighed, kapacitet og økonomi.

Skanderborg Kommune vil fortsat have fokus på gennemsigtighed i økonomien og på at sikre, at takstudviklingen sker på et oplyst grundlag i dialog med de øvrige kommuner.